

မြန်မာနိုင်ငံ၏အရှေ့တောင်ပိုင်း
သစ်တောများပျက်စီးပြုန်းတီးစေသည့်
အဓိကအကြောင်းရင်းများ

အကျဉ်းချုပ်

၂၀၁၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ

မြန်မာနိုင်ငံ၏အရှေ့တောင်ပိုင်း
 သစ်တောများပျက်စီးပြုန်းတီးစေသည့်
 အဓိကအကြောင်းရင်းများ

အကျဉ်းချုပ်

၂၀၁၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ

မာတိကာ	
နိဒါန်း.....	၂
နောက်ခံသမိုင်း.....	၄
သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သစ်တောအတန်းအစားကျဆင်းစေသည့် အဓိက အကြောင်းရင်းများ.....	၆
စက်မှုကုန်ကြမ်းစိုက်ပျိုးရေးစိုက်ခင်းများ.....	၆
ရော်ဘာစိုက်ခင်းများ.....	၉
သတ္တုသယံဇာတ တူးဖော်ခြင်းများ.....	၁၀
အကြီးစားရေးအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း ရေလှောင် တံမံကြီးများ.....	၁၂
အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းများ.....	၁၃
ဆက်စပ်ပတ်သက်သူများအတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားချက်များ.....	၁၅
- ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သို့ အကြံပြုချက်.....	၁၆
- ကရင် အမျိုးသား အစည်းအရုံး (KNU)သို့ အကြံပြုချက်.....	၁၆
- နိုင်ငံတကာအလှူရှင်အဖွဲ့ အစည်းများသို့ အကြံပြုချက်.....	၁၇
- ကျမ်းကိုးစာရင်း.....	၁၈

နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသသည် ရှားပါးသည့် သက်ရှိ သားငှက် တိရစ္ဆာန်များမှီတင်းနေထိုင်ရာနှင့် အရှေ့တောင်အာရှဒေသတွင်းတွင် ကြီးမား ကျယ်ပြန့်မှု အရှိဆုံးဖြစ်သော သဘာဝသစ်တောကြီးများတည်ရှိရာ နေရာဖြစ် ပါသည်။ သို့သော်လည်း အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ဆယ်စုနှစ်ကာလအတွင်းဇီဝမျိုးစုံ မျိုးကွဲကြွယ်ဝသော အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသသည် ခြိမ်းခြောက်မှုပေါင်းများစွာ ဖြင့် ရင်ဆိုင်ရလျက်ရှိပါသည်။ ဒေသတွင်း တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုဖြစ်သည့် ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU) သည် ကိုယ်ပိုင် ပြဌာန်းခွင့်နှင့် အမျိုးသားတန်းတူရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်လျက်ရှိပြီး ၂၀၁၂ ခုနှစ် တွင် အစိုးရနှင့် နှစ်ဖက်သဘောတူ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးစာချုပ်ကို လက်မှတ် ရေးထိုးခဲ့သည်။ ထို့ပြင် KNU သည် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် တစ်နိုင်ငံလုံး အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေးသဘောတူညီချက် (NCA) လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပြီး NCA လက်မှတ် ရေးထိုးသူများအဖွဲ့ကို ဦးဆောင်လျက်ရှိပါသည်။ သို့သော် အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေးမှာ ထိလွယ်ရှလွယ်အနေအထားတွင်ရှိပြီး ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ် မှာလည်း တန့်နေသေးသည့်အချိန်တွင် ပြည်တွင်းပြည်ပ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်များ၏ စီးပွားရေးအမြတ်ထုတ်အခွင့်အလမ်းရှာဖွေခြင်းများ နှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ ထို့သို့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တိုးတက်များပြားခြင်း ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဖိအားသည်သဘာဝသယံဇာတနှင့် သစ်တောများအပေါ် ကိုသာမက သစ်တောများကို မှီခိုအသက်မွေးနေရသောဒေသခံများ၏ လူမှုဘဝ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေးကိုပါ ခြိမ်းလျက်ရှိပါသည်။ ယခုကဲ့သို့ သဘာဝသစ်တော များမှာ ပျက်စီးမည့်အခြေအနေများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရခြင်းသည် ငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်နိုင်ရေးအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေနိုင်သည့် ကောင်းမွန်သော သစ်တော စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရေးဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းဖြစ်သည်နှင့် အညီ စိန်ခေါ်မှုလည်း ဖြစ်နေပါသည်။

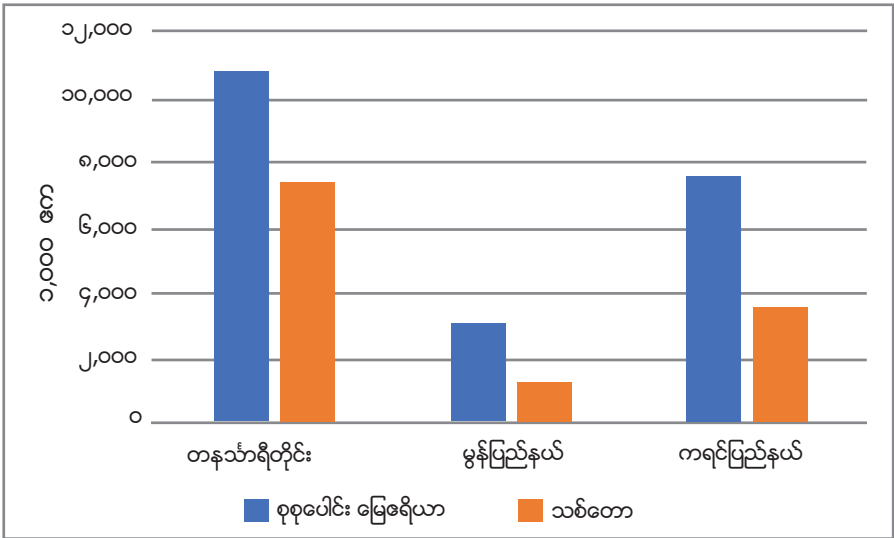
၂ မြန်မာနိုင်ငံ၏အရှေ့တောင်ပိုင်းသစ်တောများ ပျက်စီးပြုန်းတီးစေသည့် အဓိကအကြောင်းရင်းများ

သို့ဖြစ်ရာ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဖြစ်စဉ်နှင့် ဂေဟစနစ် တည်ငြိမ်စေရေးတို့အတွက် အရေးပါလှသည့် အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသအတွင်းရှိ သစ်တောများ၏ပျက်စီးပြုန်းတီးစေမှု အဓိကအကြောင်းရင်းများကို မူဝါဒရေးရာ လေ့လာဆန်းစစ်ရန် လိုအပ်လှပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အရှေ့တောင်ဒေသတွင်းတွင် သစ်တောဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း၊ ထုတ်ဝေထားသော သုတေသနစာတမ်းနှင့် အချက်အလက်များပေါ် အခြေခံ၍ အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသ နှင့် ကရင်ပြည်နယ်တို့အတွင်း သစ်တောများကို ပြုန်းတီးမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသော အဓိက အကြောင်းရင်းများကို လေ့လာ၍ ဤမူဝါဒအကျဉ်းချုပ်ကို ပြုစုတင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သစ်တောပြုန်းတီးမှုကို ဖြစ်စေသော စိုက်ပျိုးရေး စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အသေးစားစီးပွားရေးစိုက်ခင်းများတိုးချဲ့ခြင်း၊ မြေလွတ်မြေရိုင်းလုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ သတ္တုသယံဇာတတူးဖော်ခြင်းများ၊ အကြီးစားရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်းရေလှောင်တံကြီးများနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းများကို အလေးပေး လေ့လာတင်ပြသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ခံသမိုင်း

မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် သစ်တောဧရိယာ ပြုန်းတီးမှု တတိယ အများဆုံးနိုင်ငံဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၀ မှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်အတွင်း နှစ်စဉ်သစ်တော ဧရိယာပေါင်း ဧက ၁.၃၅ သန်း ဆုံးရှုံးခဲ့ပြီး စုစုပေါင်း သစ်တောဧရိယာ၏ ၁.၇% နှစ်စဉ် ပြုန်းတီးလျက်ရှိပါသည် (FAO 2015)။ ၂၀၀၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၄ ခုနှစ်ကာလ အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံသည် လက်ရှိသစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုဧရိယာ၏ ၁၁.၃% ဖြစ်သော သစ်တောဧရိယာစုစုပေါင်း ဧက ၅.၁၂ သန်းကို ဆုံးရှုံးခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ သစ်တောပြုန်းတီးမှုအားလုံး၏ သုံးပုံ နှစ်ပုံခန့်မှာ သစ်တောကြီးဝိုင်း၊ ကြီးပြင် ကာကွယ်တောများ အဖြစ် မဖွဲ့စည်းနိုင်သေးသည့် သစ်တောဖုံးလွှမ်း ဧရိယာများမှ ပြုန်းတီးခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အဆိုပါ အချက်အလက်များအရ ရွက်အုပ်ပိတ်တော ဧရိယာများ သိသာ ထင်ရှားစွာ လျော့ကျသွားပြီး၊ ရွက်အုပ်ပွင့်တောဧရိယာအနည်းငယ်များပြားလာ ကာ အခြားအသုံးပြုခြင်းအမျိုးအစားအမျိုးမျိုးမှာ သိသိသာသာတိုးပွားလာသည် ကို တွေ့ရပါသည်။ လွန်ခဲ့သော ဆယ်စုနှစ် နှစ်ခုအတွင်း သစ်တောများကို အခြား အသုံးပြုမှုသို့ ပြောင်းလဲအသုံးပြုခြင်းသည် စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ အခြေအနေဖြစ်နေ ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါသစ်တောများပြောင်းလဲသွားခြင်းနှင့် သစ်တော အတန်းအစား ကျဆင်းသွားခြင်းတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေသော အဓိကအကြောင်းရင်း များကို ဖော်ထုတ်စိစစ်ရန် လိုအပ်လာပါသည်။ ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် ကရင်ပြည်နယ်၏ ဧရိယာ ထက်ဝက်ခန့်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ ဧရိယာ သုံးပုံ နှစ်ပုံ ခန့် တို့မှာ သစ်တောများဖြင့် ဖုံးလွှမ်းလျက်ရှိနေသေးကြောင်း အောက်ပါကားချပ် (၁) အရ တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ ဆယ်စုနှစ် တစ်ခုကြာပြီးသည့်နောက် ယခုအခါတွင် ယခုကဲ့သို့ သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှုန်းအတိုင်း ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်ရန် အလားအလာများ နေပါသည်။ အထူးသဖြင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကာလအတွင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရေးလုပ်ငန်းများက သစ်တောများအပေါ် ချိန်းခြောက်လာမှုမှာ ပိုမိုတိုးပွားလာ လျက်ရှိပါသည်။

Source: MIMU and PSF (2016)

အရှေ့တောင်ပိုင်း ဒေသ၏ မြေအကျယ်အဝန်းနှင့် သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှု (၂၀၁၀)
အခြေအနေ (ကားချပ်-၁)

ကရင်ပြည်နယ်ဧရိယာ၏ ၄၀% သည် သစ်တောများဖြင့် ဖုံးလွှမ်းနေပြီး ကြီးပိုင်းတောဧရိယာ ဧက ၁.၁၁ သန်းကျော်၊ ကြီးပြင်ကာကွယ်တောဧရိယာ ဧက ၁.၁၀ သန်း၊ စုစုပေါင်း ဧရိယာ ဧက ၂.၂၂ သန်းကို ကြီးပိုင်း၊ ကြီးပြင်ကာကွယ်တော (၈၆) ခုဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားပါသည်။ အဆိုပါဧရိယာများတွင် ကရင် အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU) က ကိုယ်ပိုင်ကာကွယ်ထားသည့် သစ်တော ဧရိယာများ ပါဝင်ခြင်းမရှိပေ။ အချို့သောသစ်တောဧရိယာအစိတ်အပိုင်းများ မှာ အစိုးရ၏ဖွဲ့စည်းပြီးသစ်တောကြီးပိုင်းကြီးပြင်ကာကွယ်တော သတ်မှတ် နယ်နိမိတ်များနှင့် ထပ်နေပါသည်။

ထရူး (၂၀၁၆) ၏ ဂြိုဟ်တုဓာတ်ပုံဖြင့် အဝေးမှ စူးစမ်းလေ့လာခြင်းအရ ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်အတွင်း ကရင်ပြည်နယ်သည် စုစုပေါင်း သစ်တော ဧရိယာ၏ ၂.၈ % ပြုန်းတီးဆုံးရှုံးခဲ့ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ အဆိုပါ သစ်တောပြုန်းတီးဆုံးရှုံးမှုသည် ပြည်နယ်တိုင်းအားလုံးအနက် အဋ္ဌမမြောက် အမြင့်မားဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ ထွန်းထွန်းသိန်း (၂၀၁၉) ၏ လက်ရှိသစ်တောဖုံးလွှမ်း မှုပြောင်းလဲခြင်းလေ့လာချက်အရ ကရင်ပြည်နယ်သည် ၂၀၁၀ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၈ ခုနှစ် အတွင်း သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှု ၅% လျော့ကျခဲ့ပြီး ရွက်အုပ်ပွင့်တောနှင့် ပျံ့ကြဲသစ်

တောဧရိယာများသာ ပါဝင်သည့် သစ်တောအတန်းအစားနိမ့်ကျ ဧရိယာမှာ အဆိုပါ ကာလအတွင်း ၃% တိုးလာကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU) က သတ်မှတ်ထားသည့် ခရိုင်တစ်ခုချင်းစီအလိုက် သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှု ပြောင်းလဲခြင်းကိုလေ့လာကြည့်လျှင် ဒူးပလာယာခရိုင် (Doooplaya District) သည် သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှု ပြောင်းလဲခြင်းနှုန်း အမြင့်ဆုံးဖြစ်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ နှစ်နိုင်ငံအကြား ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ကူးသန်းသွားလာရေးအတွက် အဓိကဆက်သွယ်ပေးသည့်လမ်းမကြီးနှင့် ကပ်လျက်ဖြစ်သော ကရင်ပြည်နယ်နှင့်ထိုင်းနိုင်ငံအကြားနယ်စပ်တွင် သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုမရှိတော့သည့် ကွက်လပ်အစုကြီး များကိုတွေ့ရှိရသည် (ထရူး-၂၀၁၆)။

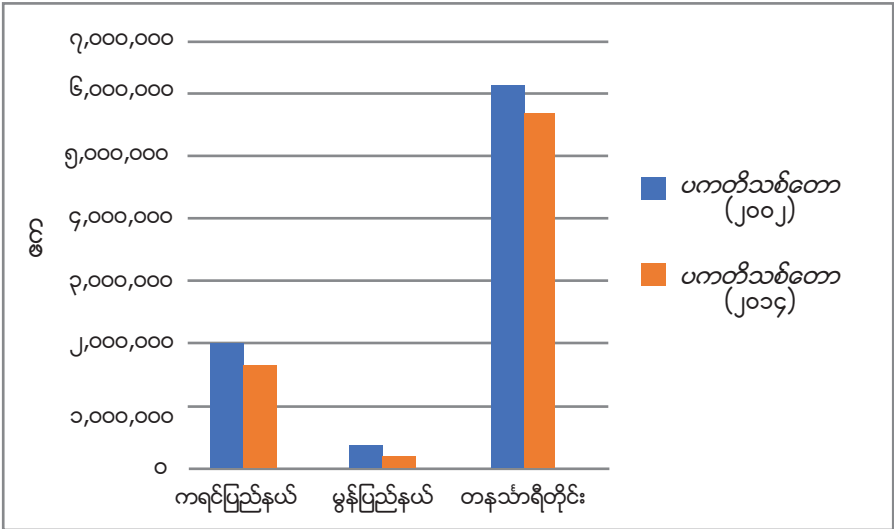
သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သစ်တောအတန်းအစားကျဆင်းစေသည့် အဓိက အကြောင်းရင်းများ

စက်မှုကုန်ကြမ်းစိုက်ပျိုးရေးစိုက်ခင်းများ

စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံသည့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ တိုးချဲ့ခြင်းသည် သစ်တောများ အခြားမြေအသုံးချမှုကို ပြောင်းလဲသွားခြင်းနှင့် အပြောင်ရှင်းသစ်ထုတ်လုပ်ခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အဓိကအကြောင်းအရင်းအဖြစ် သတ်မှတ်ရမည် ဖြစ်ပါသည် (ဝုဒ်စ်-၂၀၁၅)။ မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်းအဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်းခံထားရသော သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုများအား ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အသုံးပြုခွင့်ပေးခြင်းများသည် ကျန်ရှိနေသေးသည့် မူလသဘာဝသစ်တောကြီးများအပေါ်သို့ ဖိအားအဖြစ် သိသာထင်ရှားစွာကျရောက်လျက်ရှိပါသည်။ မြေအမျိုးအစားခွဲခြား သတ်မှတ်ခြင်းတစ်ခုချင်းအလိုက် ကွဲပြားသောအမြင်အမျိုးမျိုးရှိနေသော်လည်း အမြဲတမ်းသစ်တောနယ်မြေများနှင့် အမြဲတမ်းသစ်တောနယ်မြေပြင်ပတို့တွင် စိုက်ပျိုးမြေအတွက် မြေနေရာ အပြောင်ရှင်းခြင်းများ မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုံးတွင် ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပါသည် (ကစ်စင်းဂျား-၂၀၁၇)။ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ခြင်းကြောင့် သစ်တောမဲ့ဧရိယာအဖြစ် ဧကပေါင်း ၂.၄၄ သန်း ပြောင်းလဲသွား

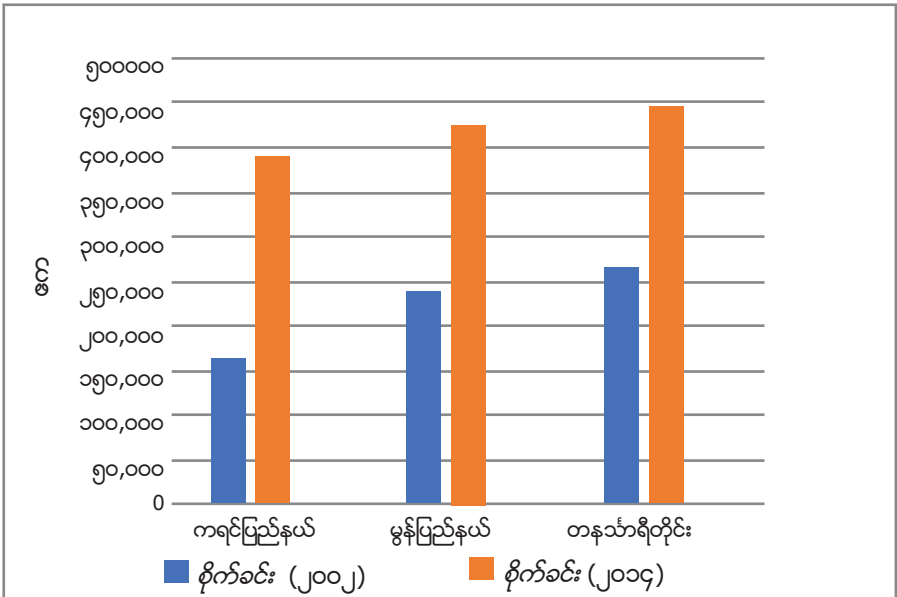
၆ မြန်မာနိုင်ငံ၏အရှေ့တောင်ပိုင်းသစ်တောများ ပျက်စီးပြုန်းတီးစေသည့် အဓိကအကြောင်းရင်းများ

ကြောင်း ထရူး (၂၀၁၆) က လေ့လာဖော်ထုတ်ခဲ့ပါသည်။ သစ်တောမြေဧကပေါင်း ၁.၃၂ သန်းခန့်အား စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စိုက်ခင်းများတည်ထောင် ခဲ့ခြင်းသည် ၂၀၀၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၄ ခုနှစ်အတွင်း အဓိကသစ်တောပြုန်းတီးမှု ဖြစ်စေသည့် အကြီးမားဆုံးအကြောင်းရင်းဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှု ကျပါးသည့် အပတ်တော်များသည် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ စီးပွား ရေးလုပ်ငန်းများအဖြစ် ပြောင်းလဲခံရရန် အခြေအနေအပေးဆုံးဖြစ်နေပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အသေးစားစီးပွားရေးစိုက်ခင်းများတိုးချဲ့ ခြင်းသည် လာမည့်နှစ်များတွင် သစ်တောပြုန်းတီးမှု၏ သိသိသာသာပို၍ဖြစ် စေမည့် အကြောင်းရင်းဖြစ်လာမည်ဖြစ်ပြီး၊ အထူးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိဈေးကွက် များနှင့် ဆက်သွယ်နေသည့်ထိုင်းနယ်စပ်အနီးတွင် ပိုမိုများပြားလာသည်ကို တွေ့ရပါသည် (ကစ်စင်းဂျား- ၂၀၁၇)။ ဥပမာအားဖြင့်- ကရင်ပြည်နယ် ရင်းနှီးမြှုပ် နံ့မှု စစ်တမ်းမှဖြေဆိုသူ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းသည် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အနေဖြင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်ကြောင်း တွေ့ရပါသည် (ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီ များ ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန- ၂၀၁၇)။

Source: Bhagwat et al (2017)

၂၀၀၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၄ ခုနှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသ၌ ပကတိသစ်တော ပြောင်းလဲခြင်း (ကားချပ်-၂)

Source: Bhagwat et al (2017)

၂၀၀၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၄ ခုနှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသ၌ စိုက်ခင်းများ တိုးချဲ့ ပြောင်းလဲခြင်း (ကားချပ်-၃)

ဘားဂွက်(၂၀၁၇) ၏ သစ်တောပြုန်းတီးမှု ဖြစ်စေသော အကြောင်းရင်းများကို ဂြိုဟ်တုဓာတ်ပုံဖြင့် အဝေးမှစူးစမ်းလေ့လာခြင်းအရ ၂၀၀၂ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၄ ခုနှစ်အတွင်း ကရင်ပြည်နယ်၊ မွန်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတို့တွင် စိုက်ခင်းများတိုးချဲ့ခဲ့ခြင်းကြောင့် မူလသစ်တော ဖုံးလွှမ်းမှုဧရိယာ ပြောင်းလဲခဲ့ကြောင်း ကားချပ် ၂ နှင့် ၃ တို့အရ ဖော်ပြလျက်ရှိပါသည်။ ယင်းကားချပ်များပါ အချက်အလက်များသည် စိုက်ခင်းများတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးသည့်ဧရိယာနှင့် မူလသစ်တောများဆုံးရှုံးခြင်းတို့အကြား တိုက်ရိုက်ဆက်နွယ်မှုကို မပြသနိုင်သော်လည်း ဆက်စပ်ယူဆ၍ရနိုင်ပေသည်။

ကရင်ပြည်နယ်တွင် မြေလွတ်မြေရိုင်း (မူလသစ်တောနှင့် သစ်တောဖုံးလွှမ်းမြေများ အပါအဝင်) ဧက ၃.၁ သန်းရှိကြောင်း ဖော်ပြထားပြီး အဆိုပါ ဧရိယာများအနက်မှဧက ၃၅,၀၀၀ ကို စိုက်ပျိုးရေးစီးပွားရေးလုပ်ငန်းအတွက် ခွဲဝေချထားပေးပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ သို့သော်အဆိုပါ ချထားမြေ၏ ၄၅% ကိုသာ စိုက်ပျိုးအကောင်အထည်ဖော်ထားကြောင်း၊ ပုဂ္ဂလိက စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် မြေလွတ်မြေရိုင်း

၈) မြန်မာနိုင်ငံ၏အရှေ့တောင်ပိုင်းသစ်တောများ ပျက်စီးပြုန်းတီးစေသည့် အဓိကအကြောင်းရင်းများ

အဖြစ်ဧက ၃ သန်းကျော် ကျန်ရှိနေကြောင်း သိရပါသည်။ ဤကျန်ရှိနေသော မြေလွတ်မြေရိုင်းဧရိယာများကို စိုက်ပျိုးရေး စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အတွက် လျာထားကြောင်း သိရပါသည်။ ကရင်ပြည်နယ်တွင် စပါးသည် အများဆုံး စိုက်ပျိုးသောသီးနှံဖြစ်သော်လည်း ဒုတိယအများဆုံးစိုက်ပျိုးသောသီးနှံမှာ ပြောင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပြောင်းကို ၂၀၁၆-၁၇ ခုနှစ်တွင် စိုက်ဧက ၅၁,၀၀၀ ကျော်အထိ စိုက်ပျိုး ခဲ့ကြပါသည် (လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်စာရင်းအင်းဌာန- ၂၀၁၇)။

ရှော်ဘာစိုက်ခင်းများ

၂၀၀၈ ခုနှစ် ရာဘာဈေးကွက်ပြိုလဲပြီးနောက် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ရှော်ဘာ စိုက်ပျိုးခြင်းလုပ်ငန်းများ၏ အခြေအနေများကို ပိုမိုနားလည်နိုင်စေရေးအတွက် လေ့လာသုတေသနပြုရန်လိုအပ်မည်ဖြစ်သော်လည်း ရှော်ဘာစီးပွားရေး လုပ်ငန်းသည် သစ်တောပြုန်းတီးမှု၏ အခြေခံအကြောင်းရင်းတစ်ခု ဖြစ်နေပါ သည်။။ ကရင်ပြည်နယ်၊ မွန်ပြည်နယ်၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတို့ ပါဝင်သည့် အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသသည်နိုင်ငံ၏ အဓိကရှော်ဘာစိုက်ပျိုးသောဒေသကြီး ဖြစ်ပြီး ၂၀၁၄-၁၅ ခုနှစ်က တစ်နိုင်ငံလုံး၏ ရှော်ဘာစိုက်ခင်း ဧရိယာ ၈၇% အထိ ရှိခဲ့ပါသည်။ ဆယ်စုနှစ် တစ်ခုအတွင်း ကချင်နှင့်ရှမ်းပြည်နယ်အပါအဝင် မြန် မာနိုင်ငံမြောက်ဘက်ပိုင်းသို့ ရှော်ဘာစိုက်ခင်းများ တိုးချဲ့စိုက်ပျိုး လာကြသည့် ကာလမှာပင် အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသ၌ အဆိုပါကာလအတွင်း စိုက်ဧရိယာနှစ်ဆခန့် စိုက်ပျိုးခဲ့ကြပါသည်။

ရှော်ဘာစိုက်ဧကများ အများအပြားတိုးချဲ့ခြင်းကြောင့် သစ်တောပြုန်း တီးမှုများဖြစ်လာခဲ့ပါသည် (ကစ်စင်းဂျား- ၂၀၁၇)။ ရှော်ဘာသည် သစ်သားဇီဝ လောင်စာအပင်မျိုးဖြစ်ပြီး သစ်တောအတန်းအစားကျဆင်းနေသောမြေများကို ကာဗွန်ပမာဏတိုးတက်စေခြင်းနှင့် ရှော်ဘာပင်များကို သစ်တောသစ်ပင်အဖြစ် သတ်မှတ်၍ သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုတိုးတက်သည်ဟု ယူဆနိုင်သော်လည်း ရှော်ဘာ စိုက်ခင်းများသည် ဂေဟဗေဒဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ၊ သဘာဝသားငှက်တိရစ္ဆာန် များ ရှင်သန်ကျက်စားရာဒေသများ၊ ဒေသခံများ၏အစားအစာ၊ ထင်းလောင်စာနှင့် တိုင်းရင်းဆေးဝါးများအတွက် မှီခိုအားထားနေရသည့် သစ်မဟုတ်သည့် သစ်တော ထွက်ပစ္စည်းများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ခြင်းစသည့် ဝန်ဆောင်မှုမျိုးကိုတော့ မပေး နိုင်ပါ။

ရော်ဘာကို နှစ်ရှည်သီးနှံအဖြစ် ကရင်ပြည်နယ်တွင်စိုက်ပျိုးကြပြီး ဘားအံနှင့်ကော့ကရိတ်ခရိုင်အတွင်း စုစုပေါင်း ဧက ၂၅၀,၀၀၀ ကျော် ရှိပါသည်။ ကရင်ပြည်နယ်တစ်ခုလုံး ရော်ဘာစိုက်ဧက ၂၆၀,၀၀၀ ကျော်ရှိသည့်အနက် ကော့ကရိတ်ခရိုင်တွင် အဓိကစိုက်ပျိုးပြီး ဧက ၁၅၂,၀၀၀ နှင့် ဖားအံခရိုင်တွင် ဧက ၁၀၀,၃၀၀ ရှိပါသည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ကရင်ပြည်နယ်၏ ရော်ဘာကဏ္ဍတွင် စင်္ကာပူအခြေစိုက်ကုမ္ပဏီ (၂) ခုက နည်းပညာဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုများပေးရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများပြုလုပ်ခဲ့ပါသည် (ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ကုမ္ပဏီများ ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန- ၂၀၁၇)။

၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ကရင်ပြည်နယ်၌ စုစုပေါင်း ဧရိယာ ၂၀,၁၉၄ ဧကနှင့် မွန်ပြည်နယ်၌ စုစုပေါင်း ဧရိယာ ၅၉,၅၀၄ ဧက တို့ကို သစ်တောမြေအဖြစ်မှ ရော်ဘာစိုက်ပျိုးမြေအဖြစ် ခွင့်ပြုပေးခဲ့ပါသည်။ ပျမ်းမျှခွင့်ပြုမှုအနေဖြင့် ကရင်ပြည်နယ်တွင်ခွင့်ပြုမှုတစ်ခုလျှင်ပျမ်းမျှ ၉၈ ဧကနှုန်းရှိသော်လည်း မွန်ပြည်နယ်တွင် ခွင့်ပြုမှုတစ်ခုလျှင် ပျမ်းမျှ ၈.၁ ဧကနှုန်းရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည် (ဂျပန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အေဂျင်စီ- ၂၀၁၃)။ အဆိုပါ ရော်ဘာစိုက်ပျိုးမြေ ခွင့်ပြုမှု ကွာခြားချက်အရ မွန်ပြည်နယ်တွင် အသေးစားရော်ဘာစိုက်ပျိုးသူများပြားပြီး ကရင်ပြည်နယ်တွင် အသေးစားရောအကြီးစား ရော်ဘာလုပ်ငန်းရှင်ကြီးများကိုပါ ရော်ဘာစိုက်ပျိုးမြေ ခွင့်ပြုထားကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

သတ္တုသယံဇာတ တူးဖော်ခြင်းများ

သတ္တုသယံဇာတ တူးဖော်ခြင်းများကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိသစ်တောများ အပေါ် သက်ရောက်မှုများနှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မကြာသေးမီက စိမ်းလန်းအမိမြေအဖွဲ့သည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ လက်ရှိနှင့် အလားအလာရှိသော သတ္တုတူးဖော်မှုလုပ်ငန်းများကို တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် အများပြည်သူသိရှိနိုင်စေရန် စာရင်းပြုစု ထုတ်ပြန်ထားပါသည်။ ကော့နတ် (၂၀၁၆) ထုတ်ဝေခဲ့သောလေ့လာမှုအစီရင်ခံစာတွင် စိမ်းလန်းအမိမြေအဖွဲ့၏ အချက်အလက်ကို အခြေခံအသုံးပြု၍ တွက်ချက်ထားချက်အရ နိုင်ငံတွင်းတွင် သတ္တုတွင်းဧရိယာစုစုပေါင်း ၁၁၃,၆၀၀ ဧကရှိကြောင်း အတည်ပြုခဲ့ပြီး၊ ၎င်းတို့အနက် ၃၂% မှာ ၂၀၀၂ ခုနှစ်ကတည်းက အပြောင်ရှင်းခံထားရသောတလင်းပြောင်၊ ကွင်းပြောင်များဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ အဆိုပါအပြောင်

ရှင်းခံထားရသော တလင်းပြောင်၊ ကွင်းပြောင်များ၏ ဝိသေသလက္ခဏာများအပေါ် အခြေခံ၍ဆန်းစစ်ချက်အရ သတ္တုတူးဖော်ရန် ချဲ့ထွင်နိုင်သည့် အလားအလာရှိသော မြေ ၉၁,၄၀၀ ဧကရှိကြောင်း ဖော်ထုတ် နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့စိစစ်ချက်အား မြေပြင် အမှန်ကိန်းဂဏန်းနှင့် တိုက်ဆိုင်စိစစ်အတည်ပြုရန်လိုအပ်နေ နေပါသေးသည်။ စိမ်းလန်းအမိမြေ၏ သတ္တုသယံဇာတတူးဖော်ခြင်းများ လေ့လာခြင်း၌ သတ္တုတွင်းများ၏ တည်နေရာသည် ကြီးပိုင်း/ ကြီးပြင်ကာကွယ်တောများအတွင်း ကျရောက်ခြင်း ရှိ/မရှိ ခွဲခြားစိစစ် ဖော်ပြထားမှုမရှိခဲ့ပါ။

လက်ရှိပြည်ထောင်စုဥပဒေများအရ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းကို တရားဝင်ခွင့်ပြုရန်အတွက် သစ်တောကြီးပိုင်း/ ကြီးပြင်ကာကွယ်တောများကို ဦးစွာ အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်၍ ပယ်ဖျက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ အန်တာ(၂၀၁၇)ဖော်ပြချက်အရ သတ္တုတွင်းအများစုကို သစ်တောကြီးပိုင်း/ ကြီးပြင်ကာကွယ်တောများပြင်ပရှိ သစ်တောဖုံးလွှမ်းလျက်ရှိသောမြေများတွင် တွေ့ရှိရပါသည်။ သတ္တုတွင်းတစ်ခုတည်းထောင်လုပ်ကိုင်ရာတွင် လမ်းများ၊ လူနေအဆောက်အဦများစသည့်အခြေခံအဆောက်အအုံများပါ တစ်ပါတည်းဆောက်လုပ်ကြသည့်အပြင်ရွှေပြောင်းအခြေချလာသောသူများသည်လည်း သတ္တုသယံဇာတ တူးဖော်ခြင်းများကြောင့် သစ်တောများအပေါ်ကျရောက်လာသည့် ဆင့်ပွားသက်ရောက်မှု ဖိအားများပင်ဖြစ်ပါသည် (အန်တာ-၂၀၁၇)။ သတ္တုသယံဇာတ တူးဖော်ခြင်းများကြောင့် သစ်တောများအပေါ်ကျရောက်လာသည့် သစ်တောများဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် သစ်တောတန်ဖိုးယုတ်လျော့ခြင်းတို့၏ပမာဏကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ခန့်မှန်းတွက်ချက်နိုင်ရန်အတွက် နောက်ထပ်လေ့လာဆန်းစစ်မှုများ ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။

စိမ်းလန်းအမိမြေအဖွဲ့၏ လေ့လာမှုစာတမ်းအရ ကရင်ပြည်နယ်၊ မွန်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတို့တွင် သတ္တုတူးဖော်ခြင်းကြောင့် တိုက်ရိုက်ထိခိုက်သည့် ဧရိယာမှာ ၇,၇၀၀ ဧကသာရှိသော်လည်း စုစုပေါင်းသတ္တုတွင်းအရေအတွက် ၃,၀၀၀ ခန့်ရှိကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည် (ကော့နတ်- ၂၀၁၆)။ ဤအရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသသည် တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ စုစုပေါင်းသတ္တုတွင်းဧရိယာ၏ ၄% အောက်သာရှိသည့်အတွက် တိုင်းပြည်အတွက်အရေးကြီးသော သတ္တုဧရိယာမဟုတ်သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထွက်ရှိနိုင်သောသတ္တု (၆၃) မျိုးအနက် (၂၂) မျိုးကို ကရင်ပြည်နယ်တွင် တွေ့ရှိရသောကြောင့် ကရင်ပြည်နယ်သည် နောင်တွင် သတ္တုကဏ္ဍအတွက် အရေးကြီးသောပြည်နယ်တစ်ခုဖြစ်လာရန်အလားအလာ

ရှိပါသည်။ လက်ရှိအချိန်အထိ တရားဝင်သတ္တုတူးဖော်ခွင့်ပါမစ် (၁၆၄) ခု ခွင့်ပြုထားကြောင်းသိရပါသည်။ အန်တီမိုနီ သတ္တုရိုင်း (မကာသ၊ သပြေ၊ ကျိုက်၊ ဘုရားသုံးဆူမြို့နယ်ခွဲ၊ ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ်)၊ သလင်းကျောက် (လှိုင်းဘွဲ့မြို့နယ်) ထုံးကျောက် (မြိုင်ကလေးဧရိယာ)၊ ဂရက်နိုက် (သံတောင်ကြီးမြို့နယ်)၊ ကျောက်မီးသွေး၊ ခဲမဖြူ၊ သွပ်စသည့် ထင်ရှားကျော်ကြားသောသတ္တုများသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း ကရင်ပြည်နယ်အနှံ့အပြားတွင်ထွက်ရှိပါသည် (ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများ ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန- ၂၀၁၇)။

အကြီးစားရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း ရေလှောင် တံခံကြီးများ

ရေအားလျှပ်စစ်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများသည် ရေဝပ်ဧရိယာများ၊ မြစ်ချောင်းများ ရေလမ်းကြောင်း ပြောင်းလဲခြင်း၊ လုပ်ငန်းအထောက်အကူပြု အခြေခံအဆောက်အအုံများ၊ ဆက်သွယ်ရေးလမ်းများ၊ မဟာဓာတ်အားလိုင်းနှင့် တာဝါတိုင်များတည်ဆောက်ခြင်းစသည့် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့် သစ်တောများကို ပြုန်းတီးစေလျက်ရှိသည်။ စီမံကိန်းရေးဆွဲနေဆဲ နှင့် စောင့်ဆိုင်းနေသော ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းတိုင်းသည် ၎င်းတို့၏ စီမံကိန်း ဒီဇိုင်းပေါ်မူတည်၍ ရေဝပ်ဧရိယာနှင့် သစ်တောပြုန်းတီးမှုကို ဖြစ်စေသည့် သက်ရောက်မှုတို့သည် ကွဲပြားပါသည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာငွေကြေးကော်ပိုရေးရှင်း (IFC) ၏ ဖော်ပြချက်အရ ဧရာဝတီနှင့် စစ်တောင်းမြစ်ဝှမ်းတို့တွင် အများဆုံး တည်ရှိသည့် တည်ဆောက်ပြီး နှင့် တည်ဆောက်ဆဲ ရေလှောင်တံခံ စုစုပေါင်း၏ ရေဝပ်ဧရိယာမှာဧကပေါင်း ၃၄၃,၅၀၀ ရှိပါသည်။ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့် ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်းကြီးများအနေဖြင့် ဧရာဝတီ မြစ်ဝှမ်းနှင့် အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသကို ဖြတ်သန်းစီးဆင်းသည့် သံလွင်မြစ်ဝှမ်းဧရိယာတို့တွင် အဓိကတည်ရှိပြီး ရေဝပ်ဧရိယာအနေဖြင့် ဧကပေါင်း ၆၂၃,၄၀၀ ထပ်မံတိုးလာမည်ဖြစ်ပါသည် (IFC, မြန်မာ့လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန၊ သဘာဝသယံဇာတနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန- ၂၀၁၇)။

သစ်တောကြီးဝိုင်းနှင့် ကြီးပြင်ကာကွယ်တောများအတွင်း ရေပြင်ပမာဏ အများဆုံးတိုးပွားလာခဲ့ပြီး ၂၀၀၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၄ ခုနှစ်အတွင်း ဧရိယာဧကအနေဖြင့် ၃၃၅,၆၀၀ ဧက၊ တိုးပွားမှုရာခိုင်နှုန်းအနေဖြင့် ၆၂%အထိ တိုးပွားလာခဲ့သည် (ထရူး- ၂၀၁၆)။ အထူးသဖြင့် အစိုးရမှထိန်းသိမ်းကာကွယ်

၁၂ မြန်မာနိုင်ငံ၏အရှေ့တောင်ပိုင်းသစ်တောများ ပျက်စီးပြုန်းတီးစေသည့် အဓိကအကြောင်းရင်းများ

ရန် ဖွဲ့စည်းထားသောသစ်တောကြီးပိုင်းနှင့် ကြီးပြင်ကာကွယ်တောများအတွင်း ရေအားလျှပ်စစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အများစုဖြစ်ပွားခဲ့သည်ဟု ထောက်ပြခဲ့သည် (ကစ်စင်းဂျား-၂၀၁၇)။ ၎င်း (၂၀၁၅) ကလည်း ၂၀၁၁ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်အတွင်း ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းများကိုအကြောင်းပြု၍ သစ်ကုပမီတာပေါင်း ၁၁၀,၇၇၇ အထိ အပြောင်းရင်း ခုတ်လှဲ ထုတ်လုပ်ခြင်းခံခဲ့ရသည်ဟု ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU) အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးစတင်ခဲ့သည့်အချိန်မှစ၍ လွန်ခဲ့သောဆယ်စုနှစ် (၂) ခုအတွင်း ရေအားလျှပ်စစ်ကဏ္ဍအတွက် သံလွင်မြစ်ဝှမ်းဒေသသည် လွန်စွာစိတ်ဝင်စားခြင်းခံခဲ့ရပါသည်။ တည်ဆောက်ပြီး သို့မဟုတ် တည်ဆောက်ဆဲ ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်း (၆) ခုကြောင့် ရေဝပ်ဧရိယာ ၂၅၀၀ ဧက ထပ်မံ ဖြစ်ပေါ်ဆဲ ဖြစ်ပေါ်လတ္တံ့သော အခြေအနေဖြစ်နေပါသည်။ သံလွင်မြစ်ဝှမ်းပေါ်ရှိ ဝဲကြီး ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း၊ ဟက်ကြီးရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း၊ ဒါးကွင်းရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းများ အပါအဝင် စီမံကိန်းလျာထားသည့် ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်း (၁၅) ခုကြောင့် ရေဝပ်ဧရိယာ ဧက ၂၆၈,၈၅၀ ထပ်တိုးနိုင်မည့် အလားအလာ ရှိနေပါသည် (IFC, မြန်မာ့ လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန၊ သဘာဝသယံဇာတနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီး ဌာန- ၂၀၁၇)။ အဆိုပါစီမံကိန်းများသာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါက ကရင်ပြည်နယ်သည် ရေအားလျှပ်စစ်ကဏ္ဍကြောင့် သစ်တောများအကြီးအကျယ် ဆုံးရှုံးနိုင်သည့် အခြေအနေဖြစ်နေပါသည်။ နောက်ဆက်တွဲဆိုးကျိုးများအနေဖြင့် လုပ်ငန်းအထောက်အကူပြု အခြေခံအဆောက်အအုံများ၊ ဆက်သွယ်ရေးလမ်းများ၊ မဟာဓာတ်အား လိုင်းနှင့် တာဝါတိုင်များတည်ဆောက်ခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းအခြေချလာသောသူများစသည်တို့ကြောင့် သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းနှင့် သစ်တောအတန်းအစားကျဆင်းခြင်းဆိုးကျိုးများ ဖြစ်ပေါ်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။

အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများ

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် လမ်းမကြီးများဖောက်လုပ်ခြင်း၊ တံတားကြီးများဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ဓာတ်အားခွဲရုံများနှင့် အထူးစီးပွားရေးဇုန်များအပါအဝင်အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများကြောင့် မည်မျှ မည်မျှ သစ်တော

ပြုန်းတီးသည်။ သစ်တောအတန်းအစားကျဆင်းသွားသည်ကို ဆက်စပ်ဖော်ပြထားသော အချက်အလက်များ ရှာဖွေရရှိနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သည့် နေရာအကျယ်အဝန်းဆိုင်ရာရနိုင်သမျှ အချက်အလက်များသည်ပင်လျှင် သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သစ်တောအတန်းအစား ကျဆင်းသွားစေသည့် တိုက်ရိုက်နှင့် သွယ်ဝိုက်အကျိုးသက်ရောက်သော အဓိကအကြောင်းရင်းများအဖြစ် ညွှန်ပြလျက် ရှိပါသည်။

အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် အကူအညီဖြင့် ဆောင်ရွက်နေသော အရှေ့အနောက်စီးပွားရေးစင်္ကြန်ဖြစ်သည့် အာရှလမ်းမကြီးသည် ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း စုစုပေါင်း ၁၀၃ မိုင်ဖြတ်သန်းဖောက်လုပ်ထားပြီး ကရင်နှင့်မွန်ပြည်နယ်နယ်စပ် ဒုံသမိတံတားမှစတင်ကာ ကော့ကရိတ်မြို့နယ်အတွင်းမှ ဖြတ်သန်းဖောက်လုပ်ထားပြီး မြဝတီမြို့နယ် နိုင်ငံနယ်နိမိတ်အဆုံးတွင် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မဲဆောက်မြို့သို့ သောင်းရင်းမြစ် (မိုအိမြစ်) ကို ဖြတ်၍ ဆက်သွယ်ဖောက်လုပ်ထားပါသည်။ ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း မြို့နယ်ချင်းဆက် လမ်းမ များအား စုစုပေါင်း မိုင် ၁၀၀၀ ခန့် အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း၊ တိုးချဲ့ခြင်းများဆောင်ရွက်ရန် အစိုးရစီမံကိန်းလျာထားချက်အဖြစ် ချမှတ်ထားပါသည် (ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန-၂၀၁၇)။ သောင်းရင်းမြစ် (မိုအိမြစ်) ကိုဖြတ်၍ ကရင်ပြည်နယ်၊ မြဝတီမြို့နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မဲဆောက်မြို့တို့ကိုဆက်သွယ်ပေးသည့် ပထမဆုံး မြန်မာ-ထိုင်း ချစ်ကြည်ရေးတံတားကို ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက်ခဲ့ပြီးနောက် ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် မြန်မာနိုင်ငံအကြား သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် ကုန်သွယ်ရေးအတွက် ဒုတိယတံတားတစ်စင်းကို ထပ်မံတည်ဆောက်ခဲ့ရာ ၂၀၁၉ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ အရှေ့အနောက်စီးပွားရေးစင်္ကြန်သည် မဟာမဲခေါင် ဒေသနိုင်ငံများကို ဆက်သွယ်ထားသည့် အဓိကလမ်းကွန်ယက်တစ်ခုဖြစ်ပြီး အဆိုပါ စီးပွားရေးစင်္ကြန်၏အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း ဖြတ်သန်းဆက်သွယ် ဖောက်လုပ်ထားပါသည်။ ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် အကူအညီဖြင့် ဆောက်လုပ်လျက်ရှိသော အာရှလမ်းမကြီး (၁)နှင့် (၂) အဝေးပြေးလမ်းမကြီး နှစ်သွယ်မှာလည်း ၂၀၁၉ ခုနှစ် ကုန်ပိုင်းတွင် ပြီးစီးမည်ဟု ခန့်မှန်းထားပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲအနေဖြင့် ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာမှုကြောင့် တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့များနှင့် ၎င်း၏

စစ်အင်အားများစိုးမိုးနယ်မြေနှင့်အင်အားချဲ့ထွင်ခြင်းအတွက် ပိုမိုလှုပ်ရှား ဖြန့်ကျက်လာပြီး လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခကို လှုံ့ဆော်သကဲ့သို့ ဖြစ်လာပါသည်။ အလားတူပင် အဆိုပါ ဆက်သွယ်ရေး လမ်းမကြီးများ တလျှောက် ကုန်သွယ်ရန်နှင့် အခွန်အကောက်များ ကောက်ခံရန်အတွက် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များအကြား အပြိုင် ဆောင်ရွက် လာကြသဖြင့် တင်းမာမှုများ မြင့်တက်လာခဲ့ပါသည် (ဂျီလစ်ဖ်-၂၀၁၆)။

ဆက်စပ်ပတ်သက်သူများအတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားချက်များ

ဤအစီရင်ခံစာသည် ကမ္ဘာနှင့် ရင်ဘောင်တန်းပြီး နိုင်ငံ၏စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ လာမည့်နှစ်များအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏သစ်တော များအပေါ် ဖိအား မည်မျှ ပိုမိုလာနိုင်သည်ကို ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤအစီ ရင်ခံစာတွင် စိုက်ပျိုးရေး စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများနှင့် အသေးစားစီးပွားရေးစိုက်ခင်း များ တိုးချဲ့ခြင်းနှင့် မြေလွတ်မြေရိုင်း လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ သတ္တုသယံဇာတ တူးဖော်ခြင်း များ၊ အကြီးစားရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း ရေလှောင်တံခံကြီးများနှင့် အခြေခံ အဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများကို သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သစ်တောအတန်းအစားလျော့ကျစေသည့် အဓိကအကြောင်းရင်းများအဖြစ် သတ်မှတ် ဖော်ပြထားပါသည်။ အဆိုပါများပြား လှသောအကြောင်းရင်းများသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အပြန်အလှန်ဆက်စပ်နေပြီး အချို့နေရာများတွင် တစ်ခုနှင့် တစ်ခုထပ်နေကာ ကာလကြာသည်နှင့်အမျှ သက်ရောက်မှုများသည် ဆတိုးများ ပြားလာမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ထိုအကြောင်းရင်းတစ်ခုချင်းစီကို အသေးစိတ် သိရှိနားလည်ရန် သာမကသစ်တောများနှင့် သစ်တောများပေါ်တွင်အမှီပြုနေထိုင် သည့်ဒေသခံတို့၏ မြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လူမှုဘဝလုံခြုံမှုအခွင့်အရေးနှင့် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းမှုများကို အဆိုပါအကြောင်းရင်းများက မည်သို့အပြန်အလှန်အကျိုး သက်ရောက်သည် ဆတိုးများပြားလာမည်တို့ကို ပိုမိုအလေးထား ဆက်လက် လေ့လာရန် လိုအပ်လှပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတောင်ပိုင်းနှင့် အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု များတိုးချဲ့လျာထားရန်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အဆိုပါသစ်တောပြုန်း တီးခြင်းနှင့် သစ်တောအတန်းအစားကျဆင်းခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အကြောင်း ရင်းများကို ခွဲခြားစိတ်ဖြာသုံးသပ်ခြင်းနှင့် အဆိုပါအကြောင်းရင်းများကို လျော့ချ ရန် စဉ်းစားဆောင်ရွက်ရာတွင် ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေသည့် လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခ

ကိုလည်း သေချာစွာထည့်သွင်းဆက်စပ်စဉ်းစားကြရမည် ဖြစ်ပါကြောင်းဖြည့်စွက်တင်ပြ အပ်ပါသည်။ နိုင်ငံ၏ ကျန်ရှိသော သဘာဝတော ဧရိယာ အများစုမှာ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်များထိန်းချုပ်ထားသည့် နယ်မြေဒေသများတွင် တည်ရှိနေသည်ကို သတိပြုမိကြမည်ဖြစ်သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံရှိ အားလုံး နီးပါးသော သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သစ်တောအတန်းအစား လျော့ကျခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် မူဝါဒဆိုင်ရာ အထောက်အထားများ၊ သုတေသနများ၊ လေ့လာ သုံးသပ်ချက်များ၊ လျော့ပါးသက်သာစေရေးနည်းလမ်းများသည် လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခနှင့် ၎င်း၏ ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲတိုးတက်မှုများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း မပြုဘဲ လျစ်လျူရှု ထားကြပါသည် (၃၆-၂၀၁၉)။

ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သို့ အကြံပြုချက်

- ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှုကို လျော့ပါးသက် သာစေရေး၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့် လုံခြုံစိတ်ချစေရေးတို့နှင့်သက်ဆိုင်သည့် အစိုးရ၏ တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဥပဒေများနှင့်မူဝါဒများကို လေးစား လိုက်နာ ကျင့်သုံးရန်၊
- တစ်နိုင်ငံလုံး အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးသဘောတူညီချက် (NCA) တွင်ပါရှိသော တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၏ တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့်ပတ်သက်သည့် အခြေခံမူကို လေးစားလိုက်နာ ကျင့်သုံးရန်၊
- သစ်တောထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို အစိုးရ၏ အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ ကတိကဝတ်များအတိုင်းလိုက်နာဆောင်ရွက်ရန်၊
- သစ်တောသယံဇာတများကို သိသိသာသာထိခိုက်စေပြီး သစ်တောများပျက်စီး ဆုံးရှုံးခြင်း၊ ထိခိုက်ခြင်းစသည့် ပြောင်းလဲမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် မည်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကိုမဆို တားမြစ်ရန်။

ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU) သို့အကြံပြုချက်

- ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှုကို လျော့ပါးသက်သာ စေရေး၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့် လုံခြုံစိတ်ချစေရေးတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကရင်

အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU) ၏ မူဝါဒများကို လေးစားလိုက်နာ ကျင့်သုံးရန်၊

- တစ်နိုင်ငံလုံး အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးသဘောတူညီချက် (NCA) တွင်ပါရှိသော တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၏ တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့်ပတ်သက်သည့် အခြေခံမူကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ကျင့်သုံးရေး တွန်းအားပေးရန်၊
- သစ်တောထိန်းသိမ်းရေးနှင့်ပတ်သက်သည့်အစိုးရ၏ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကတိကဝတ်များကို လေးစားလိုက်နာရေးအစိုးရကို တွန်းအားပေးရန်၊
- သစ်တောသယံဇာတများကို သိသိသာသာထိခိုက်စေပြီး သစ်တောများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း၊ ထိခိုက်ခြင်းစသည့် ပြောင်းလဲမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် မည်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကိုမဆို ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU) ၏ တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာအရ တားမြစ်ရန်။

နိုင်ငံတကာအလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသို့ အကြံပြုချက်

- သစ်တောသယံဇာတများကို သိသိသာသာထိခိုက်စေပြီး သစ်တောများပျက်စီး ဆုံးရှုံးခြင်း၊ ထိခိုက်ခြင်းစသည့် ပြောင်းလဲမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် မည်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကိုမဆို ရံပုံငွေထောက်ပံ့ခြင်းမပြုရန်၊
- ဒေသခံ ပြည်သူများ ခေါင်းဆောင်သည့် သစ်တောထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်း များနှင့် ပတ်သက်၍ ကရင် အမျိုးသား အစည်းအရုံး (KNU)မှ ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြု ဆောင်ရွက် နေသော လုပ်ငန်း များအား ထောက်ပံ့ကူညီပေးရန်၊
- စိုက်ပျိုးရေး စီးပွားရေး လုပ်ငန်းကြီးများ၊ သတ္တုသယံဇာတ တူးဖော်ခြင်းများ၊ အကြီးစားရေအား လျှပ်စစ်စီမံကိန်း ရေလှောင်တမံကြီးများနှင့် အခြေခံအ ဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သစ်တောအတန်းအစားလျော့ကျမှုများကို ပိုမို အဓိကထားလေ့လာသည့် သုတေသနနှင့် ခြံခြားစိတ်ဖြာဆန်းစစ်ခြင်းစာတမ်း များအား ထောက်ပံ့ပေးရန်၊
- သဘာဝသယံဇာတများကို ကောင်းမွန်စွာ စီမံခန့်ခွဲရန်ရည်ရွယ်သည့် အမျိုးသား ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို ခိုင်မာသေချာစေရန်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- Bhagwat T, Hess A, Horning N, Khaing T, Thein ZM, Aung K.M. K.H., Phyto, P., Tun, Y.L., Oo, A.H., Neil, A., Thu, W.M., Songer, M., Connette, K.L., Bernd, A., Connette, G., and P. Leimgruber. 2017. “Losing a jewel: Rapid declines in Myanmar’s intact forests from 2002-2014.” PLoS ONE, 12(5): e0176364.
- Connette, K.L., A. Bernd, Zaw Min Thein, Paing Phyto, Ye Lin Tun, Kyaw Htet Aung, N. Horning and G. Connette. 2016. Mining in Myanmar: Remote sensing of mining change between 2002 and 2015. ALARM/Eco-Dev, Yangon, Myanmar.
- Department of Agricultural Land Management and Statistics (DALMS). 2017. List of Land Transactions on VFV Land in the Union of Myanmar from 1991 to December 2016.
- Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation (MOALI), Naypyitaw. Directorate of Investment and Company Administration (DICA). 2017. Karen State: Investment opportunity survey report. Ministry of Planning and Finance, DICA, Yangon, Myanmar.
- Enters, T. 2017. Drivers of deforestation and forest degradation in Myanmar. UN-REDD Programme, Myanmar.
- Food and Agriculture Organization (FAO). 2015(a). Global Teak Trade in the aftermath of Myanmar’s Log Export Ban. Planted Forests and Trees Working Paper FP/49/E, by Kollert, W. and P.J. Walotek, Rome, Italy.
- FAO. 2015(a). Global Forest Resources Assessment 2015: How are the world’s forests changing? FAO, Rome.
- IFC, MOEE and MONREC. 2017. Strategic Environmental Assessment of the Myanmar Hydropower Sector. Washington, D.C.
- Japan International Cooperation Agency (JICA). 2013. Preparatory Survey for Integrated Regional Development for Ethnic Minorities in the South-East Myanmar. Ministry of Border Affairs, Naypyitaw.
- Jolliffe, K. 2016. Ceasefires, Governance and Development: The Karen National Union in times of change. The Asia Foundation, Yangon, Myanmar.
- Kissinger, G. 2017. Background Report for Identifying the Drivers of Deforestation and Forest Degradation in Myanmar. UN-REDD Programme and MONREC, Naypyitaw, Myanmar.
- Treue, T., Springate-Baginski, O. and Kyaw Htun. 2016. Legally and Illegally Logged out: Extent and drivers of deforestation and forest degradation in Myanmar. Yangon, Myanmar.
- Tun Tun Thein. 2019. Forest Cover Change Analysis in Karen State and 3D Mapping of Community Forests. Sone Sie, Yangon, Myanmar. Unpublished.
- Woods, K. 2015. Commercial Agriculture Expansion in Myanmar: Links to deforestation, conversion timber, and land conflicts. Forest Trends, Washington, D.C.
- Woods, K. 2019. Natural Resource Governance Reform in the Peace Process in Myanmar. Forest Trends, Washington DC.

KESAN နှင့် Sone Sie မှ ကူညီပံ့ပိုးသည်။

